

MASOPUST

- ostatky, fašank

MASOPUST

- × **Masopust** („dát sbohem masu“) je období od Tří králů (6. ledna) až do začátku postní doby (do Popeleční středy), ve kterém se lidé radují, veselí, pořádají zábavy, hostiny a maškarní průvody.
- × Téměř všude končila masopustní zábava přesně o půlnoci. Tehdy zatroubil ponocný na roh a rychtář či někdo z radních všechny vyzval, aby se v klidu rozešli domů, protože nastala středa a s ní předvelikonoční půst.
Někde zakončili o půlnoci muziku "**pochováním basy**" (symbol toho, že v postu si hudebníci nezahrají).
- × **Popeleční středou** začíná postní období (čtyřicetidenní půst) před Velikonocemi.

TŘI MASOPUSTNÍ DNY

- × Nejdůležitější jsou však poslední tři masopustní dny, jimiž toto období končí.
- × **„Tučný“ čtvrtek** před masopustní nedělí - byl ve znamení bohatého jídelníčku včetně masa. Od 19. století nastoupila obliba zabijaček a vepřové pečeně s knedlíky a zelím.
- × **Taneční neděle** – rodina se sešla k bohatému obědu a poté se všichni chystali k muzice, kde se tancovalo, někdy až do rána.
- × **Maškarní úterý** – bylo vyvrcholením masopustu. Pořádaly se maškarní průvody, každý si připravil nějakou masku, někde se hrála i divadelní představení. Maškary chodily po staveních, kde prováděly různé taškařice, dostávaly pohoštění a „něco na zahřátí“.

NEJČASTĚJŠÍ MASKY

- × **Medvěd**- byl považován za symbol rozmnožování.
- × **Klibna** - šiml, kobyla, koníček
- × **Brůna** – maska, která se částečně podobá žirafě, koze či velbloudu. Cílem je budit hrůzu.

- × **Bába** – nosívá na zádech nůši a v ní dítě nebo dědka (vycpané loutky).

NEJČASTĚJŠÍ MASKY

- × **Žid** – byl symbolem zmatku, krádeží a smlouvání. Jeho úkolem v masopustním průvodu bylo krást a následně ukradené věci prodávat či o ně smlouvat.

- × **Nevěsta** – jedna z nejstarších masek, kdy se muži převlékaly za ženy.

- × **Slaměný** – maska ze slámy, dnes mívá tato maska začerněné tváře a v ruce bič. Byl symbolem plodnosti. Každá hospodyňka by si z něho měla utrhnout stéblo slámy a dát si je pod husu, kačenu nebo slepici, aby měly mladé.

NEJČASTĚJŠÍ MASKY

- × **Lauf** – představoval biřice s papírovou čepicí, často chodíval před průvodem a zjišťoval, zda budou maškary v chalupě vítány. Různobarevný oděv z kousků látek, papírová čepice.

- × **Turek** – Turci jsou většinou čtyři, dva modří a dva červení. Mají vysoké čepice s pentlemi, ozdobené krepovými růžičkami, bílé rukavice, bílý šátek a jezdecké boty. Hodně tancují, první tanec patří starostovi.

MASOPUSTNÍ PEČIVO

- × Charakteristické bylo smažené pečivo
  - **šišky a koblihy** (prázdné nebo plněné povidly)
  - **boží milosti** (pečivo z nekynutého těsta)
- × Kromě smažení se masopustní pečivo také peklo z kynutého těsta - hlavně koláče, vdolky, buchty, věnce a rohlíky
  - **dekorativní věnce a vrkoče** (vrkoč pro královnu přástek)
(základem byl pletenec z těsta se zapíchanými špejlemi, ozdobenými malými panáčky, kolečky a drobnostmi z těsta, ořechy a ovocem.
K tomu ještě různé fábory a pentle.
Složitější vrkoče byly a několikapatrové.

OTÁZKY:

- × V jakém období probíhá masopust?
- × Co znamená masopust?
- × Jaké jsou nejdůležitější masopustní dny?
- × Kdy začíná postní období?

ODKAZY

- × <http://deti.vira.cz/Liturgicky-rok-kalendar/Masopust> (22.4.2012)
- × <http://zena-in.cz/clanek/masopust-je-svatkem-jidla/kategorie/kultura> (22.4.2012)
- × <http://www.superevent.cz/www/soubory/prilohy/1556.jpg> (22.4.2012)
- × <http://huspek.blog.idnes.cz/c/125192/Bosou-nohou-do-hadiho-hnizda-aneb-o-smyslu-masopustu.html> (22.4.2012)
- × http://plzensky.denik.cz/zpravy_region/v-zebnici-si-uzili-masopust20090308.html (22.4.2012)
- × <http://kudlufotoatlashub.blog.cz/1002/masopust-blatno-2010> (23.4.2012)
- × <http://www.lidovakultura.cz/page.aspx?pid=145> (23.4.2012)
- × <http://life.ihned.cz/c1-54641310-masopust-se-blizi-vyberte-si-z-maskarnich-pruvodu-v-cechach-na-morave-i-v-praze> (23.4.2012)
- × <http://dolcevida.blog.cz/1002/bozi-milosti-a-masopustni-koblihy> (23.4.2012)
- × <http://www.daniela-kocian.estranky.cz/clanky/vanoce/vrkoc.html> (23.4.2012)
- × **Použitá literatura:** České zvyky a obyčeje, Alena Vondrušková, nakl. Albatros 2004